

США передусім акцентує увагу на вихованні високих моральних стандартів, етичних цінностей, свободи, допитливості й взаємоповаги.

Література:

1. Гончаров Л.Н. Школа и педагогика США до второй мировой войны / Л.Н.Гончаров. – М., 1972.
2. Джуринский А.Н. Развитие образования в современном мире : учебное пособие / А.Н.Джуринский. – М. : ВЛАДОС, 1999 – 200 с.
3. Малькова З.А. Школа и педагогика за рубежом / З.А. Малькова. – М. : Просвещение, 1983.
4. Очерки истории школы и педагогика за рубежом (1917-1939) ; под ред. К.И.Салимовой, Б.М.Бим-Бада. – М. : Педагогика, 1982.
5. Парамонова Л.А. Дошкольное и начальное образование за рубежом : История и современность / Л.А. Парамонова, Е.Ю.Протасова. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 240с.
6. Проскура О. Психологічна підготовка вчителя до роботи з першокласниками : навч. посіб. для студентів педагогічних факультетів / О.Проскура. – К. : Освіта, 1998. – 199 с.

У статті проаналізовано систему сучасної елементарної освіти в США. Розглянуто основні тенденції реформування дошкільної та початкової шкільної галузі впродовж XX ст. Аналізується проблема визначення оптимального віку дитини для початку шкільного навчання.

Ключові слова: навчальний процес, початкова освіта, дошкільне виховання, вік вступу до школи, готовність до навчання, досвід країн зарубіжжя.

В статье проанализирована система современного элементарного образования в США. Рассмотрены основные тенденции реформирования дошкольной и начальной школьной отрасли на протяжении XX ст. Анализируется проблема определения оптимального возраста ребенка для начала школьного обучения.

Ключевые слова: учебный процесс, начальное образование, дошкольное воспитание, возраст начала обучения, школьная зрелость, опыт стран зарубежья.

The article is analysed the system of modern elementary education in the USA. The basic tendencies of reformation of preschool and primary school industry are considered during a XX century. It is devoted to the problem of determination of optimum child's age beginning of school studies.

Keywords: studying process, primary education, entering age to school, studying readiness, experience of foreign countries.

УДК [17.021.1-053.6:004.738.5]

О.О. Колесник
м. Харків, Україна

ДОСВІД КРАЇН ДАЛЕКОГО ЗАРУБІЖЖЯ З ФОРМУВАННЯ В ПІДЛІТКІВ УМІНЬ БЕЗПЕЧНОЇ ТА ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ В ІНТЕРНЕТІ

Постановка проблеми. У рамках реалізації Національної програми інформатизації, Державної цільової програми «Сто відсотків» інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів на період 2011-2015 рр. передбачено забезпечення шкіл швидкісним доступом до Інтернету. Можливість застосування ресурсів мережі Інтернет безпосередньо на уроці означає докорінні зміни в навчально-виховному процесі школи, перебіг якого тепер відбувається в умовах відкритого інформаційного простору. У таких умовах перед учителем постає завдання не тільки навчити школярів застосуванню ресурсів і сервісів Інтернету в освітніх цілях, а й сформувати у молодого покоління, так званих «цифрових аборигенів», навички етичної поведінки в глобальній мережі, здатність розпізнавати й аналізувати існуючі небезпеки і ризики, свідомо ставитися до запровадження захисних дій.

Аналіз актуальних попередніх досліджень. У психолого-педагогічних дослідженнях багато уваги приділено таким питанням, як розробка дидактичних і методичних засад ознайомлення учнів загальноосвітніх закладів з основами сучасних комунікаційних

технологій у процесі навчання інформатики (А. Коротков, М. Лапчик, О. Леонтович, Ю. Машбиць, Н. Морзе, С. Нилова, А. Петров, І. Семакін, Е. Хеннер та інші); висвітлення особливостей Інтернет-комунікацій (О. Арестова, Г. Астляйтнер, Е. Белінська, Е. Патаракін та інші); розкриття специфіки мережного етикету (Ю. Бабаєва, Ю. Марчук, М. Моїсєєва та інші); аналіз впливу Інтернету на розвиток особистості користувача (А. Жичкина, С. Кінг, Е. Худолєєва та інші).

Водночас, на цей час у вітчизняній психолого-педагогічній літературі не приділяється достатньої уваги питанням підготовки вчителя до формування в учнів загальноосвітніх шкіл етичної поведінки в Інтернеті, хоча саме шкільний вік є тим періодом, коли має бути закладена етико-правова основа поведінки людини у процесі використання комп'ютера або комп'ютерної мережі. Це актуалізує проведення досліджень, присвячених аналізу досвіду педагогічних спільнот високо інформатизованих і технологізованих країн далекого зарубіжжя з формування в підлітків умінь безпечної та етичної поведінки в Інтернеті.

Мета статті – висвітлити напрями, за якими проводиться робота з формування в підлітків умінь безпечної та етичної поведінки в Інтернеті в країнах далекого зарубіжжя.

У ХХІ столітті перед педагогами постало завдання формування основ культури учнів у багатьох нових галузях, зокрема і в галузі Інтернет-технологій, що набуває винятково важливої ролі в епоху панування електронних засобів інформації, розваг і зв'язку.

Робота з підвищення рівня культури Інтернет-технологій проводиться у всьому світі впродовж понад 40 років, і в багатьох країнах, таких як Канада, Австралія, Сполучене Королівство їй надається величезне значення. Канадці завжди відчували потребу в аналітичному, вдумливому підході до медіа, враховуючи всепроникаючий характер масової культури, розповсюджуваної найближчим сусідом – Сполученими Штатами. Заняття з оволодіння культурою користування медіа є невід'ємною частиною вивчення словесності в школах усіх канадських провінцій. На переконання Девіда Букінгема, замість того щоб розглядати підлітків як жертв маскультур, що потребують «порятунку», їх слід зацікавити аналітичною роботою і тими справжніми радощами, які вона несе [1].

У 1999 році Канадська комісія з радіо, телебачення і телекомунікації, національний орган, що регулює діяльність мовних ЗМІ та телекомунікації, прийняв постанову не піддавати Інтернет цензурі. У постанові говорилось, що Інтернет провайдери, урядові і неурядові організації мають співпрацювати у створенні освітньо-інформаційного середовища, яке б функціонувало на засадах саморегулювання і здійснювало позитивний вплив на молоде покоління Канади, сприяючи його інтелектуальному збагаченню. З тих пір представники різних верств канадського суспільства доклали чимало спільних зусиль до формування об'єднання, до якого на засадах партнерства увійшли громадські, комерційні і некомерційні організації, для розробки програм, що прищеплюють дітям і підліткам навички критичного мислення, необхідного для плідної роботи в мережі.

Агентство з Інтернет-безпеки AVG провело опитування про використання Інтернету дітьми. В опитуванні взяли участь понад 4000 батьків зі всього світу. З'ясувалося, що в США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії, Великобританії та Франції більшість дітей реєструється в головних соціальних мережах приблизно у віці 11 років. У Німеччині «вхідний» вік дорівнює 12 рокам, а в Італії та Іспанії цифрове повноліття настає вже в 10 років. Лише Японія не піддається тренду: у цій країні рівень використання дітьми соціальних мереж мінімальний.

Доступність ресурсів глобальної мережі призводить до того, що в молодого покоління складається думка про Інтернет як про розважальний і комерційний інструмент. Інтернет розглядають як засіб спілкування і як спосіб отримання інформації. Специфіка спілкування за допомогою Інтернету полягає в його анонімності, можливості «програвання» різних ролей і експериментування з власною ідентичністю. Водночас Інтернет, у першу чергу, – це доступний засіб формування інформаційної культури. Реалізація такого аспекту Інтернету потребує пошуку ефективних способів використання мережних ресурсів в організації навчально-пізнавальної діяльності школярів і запровадження цих способів у практику освітньо-виховного процесу [2].

Опитування, проведене в 2003 році освітньої організацією Media Awareness Network серед молодих канадських користувачів Інтернету, встановило невдоволення студентів прагненням дорослих контролювати їх роботу в Інтернеті. На думку респондентів, усі зусилля, спрямовані на те, щоб захистити їх від небажаних сайтів, марні – мережа пропонує надто багато доступу до цих сайтів і можливостей для безконтрольного перегляду. На їхню думку, в Інтернеті акцент слід робити не на контролі або цензурі, а на відповідальне прийняття рішень. Молоді люди вважають, що замість того щоб витрачати час, гроші і сили на марні спроби захистити дітей від матеріалів, що не відповідають їхньому віку і рівню розвитку, слід спрямовувати зусилля на розширення можливостей Інтернету, і, в першу чергу, навчити дітей робити свідомий вибір, сформувати в них навички прийняття рішень.

Учителі приходять до розуміння того, що слід навчати підлітків не тільки основам пошуку інформації в Інтернеті, а й умінню аналітично і вибірково сприймати величезні обсяги пропонованої Інтернетом інформації. Однак кваліфікація більшості вчителів не дозволяє їм включити уроки з підвищення рівня Інтернет-грамотності в свою повсякденну викладацьку практику.

Формування у молодого покоління стійких навичок етичної поведінки у процесі роботи з комп'ютером і зокрема в глобальній мережі, здатності аналізувати існуючі небезпеки та ризики, свідомо ставитися до запровадження захисних дій є важливою педагогічною проблемою, яка має привернути посилену увагу педагогічної спільноти.

У 2000-2001 роках Медіаосвітня структура MNet провела всеосяжне і масштабне дослідження такого роду в Канаді, щоб повніше і глибше зрозуміти питання, пов'язані з використанням Інтернету молодими людьми, їх ставленням до Мережі та поведінкою в ній. Одержані результати підтвердили, що канадська молодь активно використовує Інтернет. Проте дослідження також показало, що тепер, в епоху широких можливостей Інтернет, є істотна відмінність між знаннями батьків про те, в яких цілях їх діти використовують Інтернет, і тим, чим насправді займаються діти в он-лайновому просторі. Проект «Молоді канадці в мережному світі» привернув увагу багатьох зацікавлених груп населення до вирішення проблеми ліквідації ризиків, пов'язаних із використанням молоддю нових інформаційних технологій. Канада отримала велику користь з цього дослідження. Отримані дані сприяли:

- удосконаленню методики використання Інтернету в школах і публічних бібліотеках Канади;
- конкретизації урядової політики в цій галузі (наприклад, постанова уряду Канади «Про матеріали образливого і незаконного змісту, які розповсюджуються в Інтернеті»);
- створенню великої Інтернет-освітньої програми, розрахованої на навчання викладачів, батьків, бібліотекарів і студентів найбільш ефективним методом безпечного й відповідального застосування нових інформаційних технологій молодими користувачами.

Багато чого ще належить зробити для підготовки дорослих до вирішення проблем, пов'язаних з використанням Інтернету вдома і в школі. Зокрема, мова йде про батьків, яких серйозно турбують негативні сторони Всесвітньої павутини, власна нездатність регулювати потоки Інтернет-інформації та поведінку дітей. Батьки, що хочуть бути посередниками між Інтернетом і дітьми, потребують підтримки з боку системи освіти. Одним із способів формування етичної поведінки учнів у Інтернеті є робота з батьками. Адже, нині можна вважати доведеним той факт, що джерела морального неблагополуччя потрібно шукати перш за все в сімейному вихованні. І це неважко пояснити: в дитинстві і ранньому дитинстві сім'я майже безроздільно формує особистість дитини. Хороше сімейне виховання має свої унікальні особливості, які ефективно впливають на становлення майбутньої людини і громадянина. Погане ж сімейне виховання майже завжди призводить до непоправних втрат у формуванні потрібних суспільству людських рис дитини. У таких випадках ніяке, навіть добре організоване шкільне виховання практично не може відновити ці втрати.

У 2004 році Медіаосвітня організація MNet спільно з Інтернет-провайдерами Microsoft Canada, Bell Canada та коаліцією провідних канадських організацій почали

загальнонаціональну кампанію «За безпеку мережевої інформації». Мета даної ініціативи - нагадати батькам про те, що існує проблема безпеки користування Інтернетом, і їм необхідно втручатися в цей процес.

Компанія передбачає інструктування батьків по телевізору і радіо, у пресі та засобах зовнішньої реклами про те, як зайти на веб-сайт «За безпеку мережевої інформації». Сайт, розроблений MNet, містить відомості, необхідні батькам для захисту дітей від потенційних ризиків, пов'язаних з перебуванням в Інтернет-просторі їхньої дитини.

Одним із найбільш перспективних навчальних посібників цієї програми, що знаходяться нині на стадії розробки, є інтерактивна гра «Союзники і супротивники». Учасникам пропонується зайти на «інопланетні» веб-сайти – спочатку самостійно, а потім у супроводі гіда-коментатора, – де вони стикаються із забобонами, дезінформацією і дискримінацією. Цей ресурс дозволить учням вивчити проблеми, пов'язані з людиноненависницькими сайтами. Дуже важливо навчити дітей оцінювати достовірність онлайнової інформації: за даними опитувань, діти вважають екран комп'ютера більш авторитетним джерелом, ніж дорослих. Результати дослідження, проведеного MNet, показали, що 40 відсотків підлітків схильні довіряти знайдений у Мережі інформації. Завдання програми MNet «Факт або вигадка» - навчити викладачів та учнів основним прийомам встановлення достовірності онлайнової інформації. Окрім того, MNet розробила серію ігор і навчальних модулів, за допомогою яких учні зможуть відрізнити правду від вигадки:

- «Оцінка реальності» – новий ресурс для занять у класі з перевірки достовірності онлайнової інформації та виявлення упереджень і стереотипів в Інтернет - контенті.

- «КіберСмисл і нісенітниця» – інтерактивна гра на веб-сайті MNet, в ході якої діти в гумористичній формі вчать визначати достовірність інформації.

Для того щоб допомогти молодим людям захиститися від небезпек, які приховує в собі Інтернет, розвивати критичне мислення і здатність приймати правильні рішення, необхідно приділяти більше уваги відповідній підготовці викладачів і бібліотекарів. Канадський уряд фінансує антирасистські програми, спрямовані на просвітництво викладачів та учнів щодо цінності культурного плюралізму і небезпек, які розпалюють міжетнічну та іншу ненависть. Ці програми передбачають професійне вдосконалення для викладачів, класні заняття та інтерактивні ігри для учнів.

Ефективна стратегія в галузі Інтернет -культури, спрямована на боротьбу з пропагандою ненависті в Мережі, повинна починатися з розбору стереотипів і упереджень. Вчителям і учням пропонується проаналізувати власні культурні упередження та упереджені думки, вивчити механізм дії стереотипів у суспільстві та масовій культурі, вплив негативних стереотипів на ставлення до тих чи інших груп людей.

Інтернет-компанії об'єднують зусилля, щоб допомогти дітям залишатися в безпеці в Мережі. У країнах Євросоюзу, наприклад, уже кілька років діє Декларація принципів саморегулювання, в рамках якої сумісними зусиллями корпорацій Microsoft, Google, Facebook та інших розробляються не тільки спеціальні технології безпеки і батьківського контролю, а й заходи для підвищення Інтернет-грамотності користувачів – як дітей, так і самих дорослих.

Висновки. На часі необхідність формування у підлітків умінь безпечної й етичної поведінки в Інтернеті є важливою проблемою, до вирішення якої мають бути залучені як педагогічна спільнота, так і провідні розробники інформаційно-комунікаційних технологій. Вивчення досвіду країн далекого зарубіжжя з вирішення цієї проблеми, аналіз напрямів роботи і запроваджених заходів є корисним для розгортання такої діяльності в Україні, яка швидко нарощує свою присутність в Інтернеті і збільшує доступ до глобальної мережі учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Література:

1. Hobbs R., «The seven great debates in the media literacy movement», Journal of Communication, 1998.
2. Pungente J.S.J., B. Duncan, *Media Literacy Resource Guide*, Ontario Ministry of Education (Toronto, 1989).

3. Аносов В. Д., Исходные послылки проблематики информационно-психологической безопасности [текст] / В. Д. Аносов, В. Е. Лепский. – М., 2003. – 190с
4. Прикладная этика : учебное пособие / Т.В.Дедюлина, Е.В.Панченко. – Таганрог : Изд-во Технологического института ЮФУ, 2007. – 112 с.

Робота присвячена висвітленню напрямів, за якими в країнах близького і далекого зарубіжжя проводиться робота з формування в підлітків умінь безпечної та етичної поведінки в Інтернеті.

Ключові слова: безпека в Інтернеті, етична поведінка в Інтернеті, формування поведінки підлітка в Інтернеті, досвід країн далекого зарубіжжя

Работа посвящена освещению направлений, по которым в странах ближнего и дальнего зарубежья проводится работа по формированию у подростков умений безопасного и этического поведения в Интернете.

Ключевые слова: безопасность в Интернете, этическое поведение в Интернете, формирование поведения подростка в Интернете, опыт стран далекого зарубежья

The work is devoted to coverage of the areas in which the country and abroad are working to build skills in adolescents safe and ethical conduct on the Internet.

Keywords: Security on the Internet, ethical behavior on the Internet, forming adolescent behavior on the Internet, the experience of foreign countries

УДК 377.14

Н.Я. Креденець
м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ПОСЛУГ У НІМЕЧЧИНІ

Постановка проблеми дослідження. Глобалізація соціально-економічних процесів, сучасні тенденції розвитку освіти, практична потреба її модернізації, інтеграція до європейського освітнього простору свідчать про необхідність перегляду підходів до здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців в Україні.

Наукова спільнота в числі головних пріоритетів освітніх реформ і суспільних змін виокремила соціальне партнерство у професійній підготовці майбутнього фахівця. Адже протягом останніх десятиліть учені не раз робили спробу синтезувати й обґрунтувати роль і місце соціального діалогу в розвитку професійної освіти, визначення складу сторін соціального партнерства, їхніх прав, обов'язків та інших умов участі соціальних партнерів у професійній освіті.

У кінці 90-х років ХХ ст. на тлі реформування професійної та вищої освіти в Україні «соціальне партнерство» стало предметом активної професійної та громадської дискусії.

Міжнародний досвід становлення і впровадження соціального партнерства в професійній освіті свідчить, що наукове обґрунтування з урахуванням сучасних і перспективних суспільних потреб, їх упровадження, а також науково-методичний супровід цього процесу потребує здійснення комплексних філософських, соціологічних, економічних, психолого-педагогічних досліджень, у тому числі й порівняльно-педагогічного спрямування.

У країнах із розвинутою економікою, до яких належить Німеччина, існує налагоджена система соціального партнерства між роботодавцями, профспілками, навчальними закладами, громадськими організаціями та владою. У цій державі існує чітке законодавче регулювання взаємодії соціальних партнерів у професійній освіті та навчанні. Ми вважаємо доцільним вивчення німецького досвіду щодо встановлення ролі і місця соціального діалогу в розвитку професійної освіти, визначення складу сторін соціального партнерства, їхніх прав, обов'язків та інших умов участі соціальних партнерів у професійній освіті.

Аналіз актуальних досліджень. У наукових працях вітчизняних і зарубіжних дослідників відображені різні аспекти соціального партнерства у системі професійної освіти